

بسمه تعالی

● مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی خراسان شمالی

● واحد رشد و بالندگی اساتید

عوامل موثر در تدریس موفق

در راستای یادگیری مطلوب، تدریس متضمن کنش هاست :

۱- انگیزش: ← محرک یاد گیری

۲- اطلاعات: ← کسب اطلاعات

۳- پردازش اطلاعات: ← تبیین و تصریح، تجزیه، ترکیب

۴- ذخیره سازی اطلاعات و اصلاح مجدد ← تقابل اطلاعات
قدیم و جدید و ایجاد ساخت ذهنی جدید

۵- انتقال اطلاعات: ← انتقال آموخته ها به موارد و
مسایل جدید، استخراج اصول تازه

۶- کنترل هدایت شده: ← هدایت عملکرد شاگردان

عوامل موثر در تدریس موفق:

۱- استاد و فرایند یاددهی — یادگیری:

الف: دانش و مهارت.

- دانش در مورد رشد و رفتار انسان.
- یادگیری انسان.....
- موضوع درسی.....
- برنامه درسی.....
- روش تدریس.....
- روابط انسانی.....

شایستگی های اساتید: (بورچ)

- علمی: Knowledge competencies
- عملکردی: Performance competencies
- نتیجه ای: Consequence competencies
 - تغییر رفتار فراگیران

ب:نگرش استاد

■ -فراگیر نگر

■ -موضوع (درس) نگر

■ ج:نیازهای انگیزشی اساتید

■ -شغلی، فردی، اجتماعی

۲- فراگیر و فرایند یاددهی — یادگیری:

-مراحل رشد و یادگیری

-ساخت ذهنی

— خود پنداره. self concept

تیب های فراگیران: کرسی david keirse

خصوصیات جسمی- روانی که تشکیل وحدتی می دهند مجزا از
وحدتهای دیگر

■ محافظه کاران:
guardians

نیازهای اساسی:- درس سنتی و ساختاری
عضویت، تعلق، تکالیف و مسوولیت و وظیفه استاندارد
مهارتها:- سازماندهی و کارگشایی

شعار: برای خدمت کردن باید زندگی کرد

نوآوران:

artisans

نیازهای اساسی: -تدریس پر تحرک و هیجانی را دوست دارند، آزادی عمل، انگیزش و تنوع

مهارتها: - مباحثه و شوخ طبعی، تدبیر و عملکرد

شعار: برای کارکردن باید زندگی کرد.

ارمانگرا:

idealist

نیازهای اساسی:- درس هماهنگ و مفید را دوست دارند
هویت دهی و تشویق و خود تحقیقی، روابط با معنا و
بایستگی.

مهارتها:- هدایت و حمایت

شعار: برای بودن باید کار کرد.

عقل گرا

rationalists

نیازهای اساسی: درس جدی و علمی را دوست دارند. دانش و شایستگی، قدرت اراده و برتری

مهارتها: حل مسایل مشکل، راهبردی و طرح مبتنی بر دانش

شعار: برای دانستن باید زنده بود.

kolb تیپ های فراگیران: کلب

بر اساس نظریه کلب: سبکهای یادگیری در امتداد یک پیوستار هستند:
- تجربه عینی (یادگیری از طریق مشارکت در تجربه عینی)

- مشاهده فکورانه یا انعکاسی (مشاهده دیگران یا تکوین مشاهداتی در باره تجارب خود)

- مفهوم سازی انتزاعی (تدوین نظریه ها برای تبیین مشاهدات)

- آزمایش فعال (استفاده از نظریه ها برای حل مسئله و تصمیم گیری)

هر فراگیر یکی از این سبکها را ترجیح می دهد و
برین اساس تیپ های زیر مطرح است:

انطباق یابنده:

سبک یادگیری فعال را ترجیح می دهند.
یادگیری را با تجارب شخصی مرتبط می سازند.
از کاربرد دانسته های خود در زندگی لذت می برند.
روش تدریس فعال و یادگیری مستقل مناسب است-تحلیل
بیش از حد را دوست ندارند.

جذب کننده

ارائه دقیق و سازمان یافته دانش را دوست دارند.
به دیدگاه متخصصان احترام میگذارند.
منطقی فکر می کنند و مفاهیم انتزاعی را ترجیح می دهند.
روش تدریس سخنرانی مناسب آنهاست.

همگرا ها

ارتباط و پیوستگی بین اطلاعات را دوست دارند.
می خواهند به تفصیل بدانند وسایل چگونه کار می کند تا در
عمل از آن استفاده کنند.
اطلاعات فنی را ترجیح می دهند.
دروس تعاملی و عملی را دوست دارند.

واگراها

بیشتر به چرایی سیستمها علاقه دارند.
استدلال و منطق را ترجیح می دهند.
بررسی امور از دیدگاههای مختلف را دوست دارند.
قوه تخیل و حل مسئله قوی.

نظریه هوش چند عاملی گارد نر:

تقسیم بندی هوش چندگانه

- هوش زبان شناختی
- هوش منطقی - ریاضی
- هوش موسیقی
- هوش فضایی
- هوش بدنی - جنبشی
- هوش میان فردی
- هوش درون فردی

۳- انتظارات دانشگاه:

■ محیط آموزشی

■ روابط استاد با مدیران.

■ روابط استاد – فراگیر

■ استانداردها

۴- ساختار نظام آموزشی:

الف) متمرکز و بخشنامه ای ← کنترلی-اصالت درس ■

■ هدف: انتقال محتوا

■ برنامه: ثابت

■ محتوا: مقید به متن

■ ارتباط: دروس منفک

■ استاد: ملزم به رعایت نظم یکنواخت در آموزش

■ نتیجه: حفظ کردن، گذراندن امتحان و نمره

ب) غیر متمرکز و منعطف — انتقادی-اصالت فراگیر

- هدف: رفع نیاز آنی و آتی فراگیر ■
- برنامه: اقتضایی و منعطف و بازنگری مداوم ■
- محتوا: به فعالیت های فردی و گروهی شاگردان بستگی دارد، معلم رهنما است. ■
- ارتباط: دروس پیوسته و همراه با مکاشفه و حل مسئله ■
- استاد: آزادی عمل و اختیارات بیشتر ■
- نتیجه: ارضای حس نیاز به یادگیری و رشد متعادل شخصیت. ■

۵- فضا و تجهیزات آموزشی:

■ -کلاس

■ -نور و تهویه و ...

■ -صندلی

■ -آزمایشگاه و کتابخانه

■ -و ...

■ (هزینه، دسترسی، قابل استفاده بودن، سودمندی، اثربخشی و تخصصی بودن).

الگو:

چهارچوب ویژه ای که عناصر مهم
تدریس در درون آن قابل مطالعه است.

انتخاب الگویی

تدریس

◇ موئلفه های انتخاب الگو:

◇ ۱- فراگیران چه کسانی هستند؟

◇ ۲- چه تجارب و فرصتهای باید برای فراگیران فراهم شود؟

◇ ۴- اهداف درس کدامند؟

◇ ۵- چه نقش هایی باید توسط فراگیر، استاد و سایرین ایفا شود؟

◇ ۶- اصول یادگیری و انگیزش فراگیران کدامند؟

◇ ۷- امکانات و منابع کدامند؟

الگوها:

چهار دسته کلی برنامه ریزی درسی:

۱- مجموعه اطلاعات پردازشی: این الگوها به گرایش فطری انسان به مفهوم سازی در جهان با گرد آوری داده ها، احساس مسایل و کشف راه حلها تاکید دارند.

- الگوی دریافت مفهوم: برونر. (یادگیری مفهومی)

- تفکر استقرایی: هیلدا تابا. (خلق مفاهیم به عنوان مهارت اساسی تفکر، سازمان دادن اطلاعات)

- آموزش کاوشگری: ساچمن. (استدلال علی، پرسش روان، ساخت مفاهیم و آزمون فرض)

- پیش سازماندهنده: آزوبل....

.....

مجموعه فردی:

-تدریس غیر مستقیم: معلم مشاور و راهنما - فراگیر مستقل

-بدیعه پردازی: تفکر خلاق- بر هم زدن منظومه فکری موجود و خلق چشم انداز جدید.

-جلسه کلاس درس: سهم شدن فراگیر در تدریس...

.....

مجموعه اجتماعی:

مبتنی کردن یادگیری بر همکاری و همکوشی و استفاده از انرژی جمعی در تدریس.

پژوهش گروهی:

- ایفای نقش:

- کاوشگری به شیوه محاکم قضایی (تربیت شهروند-مسایل اجتماعی، عدالت...)

(- کاوشگری اجتماعی: (فرایند مذاکرات اجتماعی)

مجموعه سیستمهای رفتاری:

انسان سیستم خود ارتباطی اصلاحگری هستند که رفتارشان را بر حسب اطلاعات در یافت شده تغییر می دهند.

- **یادگیری در حد تسلط:** مطالب به واحدهایی از ساده تا مشکل تقسیم شده و فراگیر در حد توان واحدها را آموخته بتدریج پیش میرود.

- **خود کنترلی:** خود کنترلی یادگیری

- **جرات آموزی در بیان:** فراگیر توان دفاع از حق خود را کسب کند.

.....

انواع روش های تدریس

راه ها یا تدابیری که برای تسهیل یادگیری به عنوان هدف آموزش وجود دارد؛
مانند :

- سنتی و متداول:

سخنرانی

پرسش و پاسخ

توضیحی

دستیاری (استفاده از دستیار)

مطالعه موردی

گردش علمی

ایفای نقش

و....

نویین:

انفرادی

اکتشافی

گزارش

حل مسئله

واحد کار (پروژه)

بحث گروهی

برنامه ای

در حد تسلط

...

جهت گیری روشهای تدریس:

معلم . محور Teacher – Centered

فراگیر . محور Student –Centered

موضوع محور Subject –Centered

